

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keeverberg 54, Amsterdam-Z.

Opgericht 1 Januari 1881

**Kruiden-"dokter"
ontraadde
medicijnen
van artsen**

OPTREDEND VOOR EEN 33-jarige kruiden-„dokter”, W. M. Z. uit Voorschoten, die zich in Middelburg voor de kantonrechter moest verantwoorden, durfde de verdediger, Mr. Kruseman de stelling te ponen „dat er onder de huidige omstandigheden niet meer kan worden gesproken van strafwaardigheid. Het Nederlandse volk vindt het onjuist, dat iemand die anderen wil helpen daarvoor beloond wordt met een geldboete of hechtenisstraf”. Deze, om het maar zacht te zeggen, wonderlijke voorstelling van zaken, tekende de Provinciale Zeeuwse Courant in zijn verslag op. Gelijk bekend is mr. G. E. Kruseman reeds tal van jaren de pleitbezorger van de leden van wat thans de Nederlandse Werkgroep van Praktiserende Genezers (NWP) heet. De heer Kruseman maakt ook deel uit van de staatscommissie-Peters (officiëel: de commissie onbevoegde uitoefening der geneeskunst).

En was dat nu zo onschuldig geweest wat W. M. Z. had gedaan? Zo onschuldig dat het Nederlandse volk het onjuist zou vinden, dat zo'n menslievend man beloond wordt met geldboete of hechtenisstraf? Men leze slechts. De 33-jarige M. W. Z. was in de afgelopen maanden voornamelijk op de Bevelanden actief. De man, die zegt herbarist te zijn, schreef zijn patiënten geneeskrachtige kruiden voor. Hij moest zich in Middelburg voor de kantonrechter verantwoorden voor het onbevoegd uitoefenen der geneeskunst.

Tijdens de zitting onder waarnemend kantonrechter mr. A. Nouwen, werd duidelijk dat Z. reeds een jaar of vier in het vak zit. Hij leerde de fijne kneepjes van zijn vader en ver-

LEDENVERGADERING

te houden op

ZATERDAG 25 NOVEMBER 1967 te 14.00 uur

in de Conversatiezaal van het American Hotel te Amsterdam.

AGENDA

1. Opening door de voorzitter.
2. Notulen van de ledenvergadering van 22 april 1967.
3. Ingekomen stukken.
4. Mededelingen.
5. Vaststelling begroting 1968.
6. Benoeming leden Kascommissie.
Door het bestuur worden voor herbenoeming voorgedragen de heren Dr. J. Birza en J. Th. Balk en in de vacature, ontstaan door het bedanken van Mr. G. C. M. van Nijnatten te Voorschoten, de heer H. J. B. van Batenburg te Amsterdam.
7. Benoeming 3 bestuursleden in verband met het periodiek aftreden van Mej. Drs. P. H. van Marle en de heren P. L. Stal en J. Noord.
Door het bestuur worden de drie aftredenden voor herbenoeming voorgedragen.
8. Bespreking toekomstplannen.
9. Rondvraag.
10. Sluiting.

der deed hij zijn kennis op uit allerlei boekwerken. Door zijn patiënten in de ogen te kijken stelde Z. de diagnose. De officier van justitie mr. N. van Raalte legde hem slechts een selectie van drie gevallen ten laste.

Getuige-deskundige dr. S. Lelie, waarnemend geneeskundig inspecteur voor de volksgezondheid in Zeeland wees op de nadelige invloeden die er van de praktijken van de kruidendokter uit Voorschoten uitgaan. De man behandelde alleen mensen, die onder behandeling van een echte dokter waren geweest maar die daar zogenaamd geen baat bij vonden. In een geval had hij de door de huisarts voorgeschreven geneesmiddelen ont-

raden. In een ander geval was hij zo ver gegaan een patiënte, die aan een chronische infectie leed middelen uit zijn kruidenvoorraad ter hand te stellen terwijl het strikt noodzakelijk was dat zij alleen de door de specialist voorgeschreven geneesmiddelen bleef innemen.

Bedenklijke kruidenmelange

DE GETUIGE-DESKUNDIGE noemde het riskant om middelen te gebruiken waarbij geen enkele medische controle aanwezig was geweest. Uit een onderzoek dat naar de inhoud van de kruidenmelange was ingesteld bleek het rijksinstituut voor geneesmidde-

VERVOLG OP BLZ. 2

Wetenschappelijk niet-verantwoorde gezondheidsbemoeienis is KWAKZALVERIJ

Kruidendokter W.M.Z. moest zich verantwoorden

VERVOLG VAN BLZ. 1

lenonderzoek, dat een van de aange-troffen delen bij veelvuldiger gebruik een gevaarlijke uitwerking kan hebben. In deze dosering was het niet schadelijk geweest maar de getuigedkundige legde er de nadruk op dat het gecombineerd innemen van de geneesmiddelen van arts en pseudo-arts een ongewenst effect kan hebben.

Raadsman mr G. E. Kruseman bracht naar voren, dat zijn cliënt niet had kunnen weten dat het hier om ernstige aandoeningen ging, maar dat was voor dr Lelie aanleiding om op te merken dat juist daarom het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst zulke kwalijke gevolgen kan hebben.

Teleurgesteld over vonnis

DE OFFICIER VAN justitie, mr N. van Raalte, had geen enkel goed woord over voor de praktijken van de kruidendokter, temeer omdat hem was ge-

bleken dat Z. zelfs de voorschriften van de werkgroep voor praktizerende genezers aan zijn laars lapt. De officier kon niet nalaten zijn teleurstelling uit te spreken over het feit, dat de praktijken van de Belg, die in Sluis voor dokter speelde door de rechtbank slechts met zeven geldboetes van f 50 waren afgedaan.

(De officier bedoelt hier Carolus Vleugels, over wiens activiteiten in Zeeuws-Vlaanderen wij in het aprilnummer van ons Maandblad al uitvoerig schreven. Deze Belg, die zich ook wel prof. Wings noemt, en die afkomstig is uit Brasschaet, werd door de kantonrechter te Oostburg tot zevenmaal 300 gulden boete veroordeeld. In België is hij reeds herhaaldelijk veroordeeld, o.a. door de boetstraffelijke rechtbank te Brugge. Hij moest daar acht maanden uitzitten).

Mr. van Raalte eiste tegen Z. twee geldboetes van f 500, waarvan twee

keer f 250 voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar. Het derde ten laste gelegde geval, waarvoor J. S. uit Krabbendijke als getuige naar voren kwam werd buiten beschouwing gelaten, omdat ter zitting bleek, dat het de vader van Z. was, die de man zou hebben behandeld.

In zijn pleidooi wees de heer Kruseman er op, dat de genezers een leegte opvullen omdat de moderne geneeskunde zich steeds meer ontwikkelt in een zakelijke, onpersoonlijke richting. Omdat hij veertien dagen geleden voor de rechtbank een uitvoerig pleidooi had gehouden over dezelfde materie volstond mr Kruseman met het overleggen van de pleitnota.

De kruidendokter zei nog: „ik weet dat het verboden is. Maar ik ga er mee door. Want met wat ik doe, doe ik de mensen geen kwaad”. De kantonrechter heeft in deze zaak schriftelijk vonnis gewezen.

Bijgeloof - Levensangst

EEN MEDEWERKSTER VAN het Rotterdammer-kwartet klopte eens aan bij een bejaarde „zegsvrouwe” die van allerlei wonderlijke magische huismiddeltjes wist te vertellen. Vroeger liep ze vaak met een zwarte draad om de enkel om het stukschoppen van de enkel te voorkomen. Had je kiespijn, dan kon je een stukje lood kopen met vijf gaatjes erin voor veertig cent — toen een heel bedrag. Dit lood werd dan met een draad om je hals gehangen: de kiespijn zou gegarandeerd verdwijnen! Wratten kunnen „belezen” worden. Probeer dit eens: neem een stukje touw en leg er zoveel knopen in als er wratten zijn. Het stukje touw laten verdwijnen in het toilet. Touwtje verdwenen, wratten verdwenen...

In Lisse, zo vertelt de zegsvrouwe verder, woonde een zekere vrouw die heksen kon. Het is al zeventig jaar geleden. 's Avonds zou ze rondlopen in de gedaante van een zwarte kat. Een Lissenaar kwam 's avonds eens laat thuis. Hij zag een zwarte kat lopen en gaf haar een schop. De andere dag liep de vrouw met een verband voor haar oog. Je reinste bewijs dat ze heksen kon — dat kwam van de schop!

De moderne mens moge dan glimlachen om dit bijgeloof maar... zo laat de schrijver van het artikelje er op volgen. betrapt u uzelf of anderen

nooit op het woord „toevallig”, het gezegde: dat klopt ik af? Bekijk de mascottes in de auto's eens, of het groen geschilderde klavertje vier op voor- of achterbumper. Bijgeloof is een vorm van levensangst, die ook de moderne mens, zij het in andere vormen dan vroeger, kent.

Dierproeven

EEN VOORONTWERP VOOR een wet op de dierproeven verbiedt het doen van dierproeven zonder vergunning. Uitgangspunt van het wetsontwerp is de gedachte, dat proeven op dieren alleen aanvaardbaar zijn, als zij het belang van de mens of het dier dienen. Hiervan kan slechts in het geval van een zeer gewichtig ander belang worden afgeweken.

Het voorontwerp is onlangs door de staatssecretaris van sociale zaken en volksgezondheid, dr. R. J. H. Krusinga, om advies naar de Centrale Raad voor de Volksgezondheid gezonden. Uit de toelichting op het voorontwerp blijkt, dat vergunningen voor proeven op dieren niet zullen worden afgegeven aan iedere individuele experimentator, doch zoveel mogelijk aan de betrokken instellingen, zoals

universiteiten, farmaceutische industrieën, ziekenhuizen enz.

Het toezicht is opgedragen aan het staatstoezicht op de Volksgezondheid. Het ligt in het voornemen met name de Veterinaire Hoofdinspectie van dit staats-toezicht er mee te belasten. Men beschikt daar over deskundige dierenartsen, aan wie de voor de uitvoering van hun taak nodige bevoegdheden worden toegekend.

Waar moeten de proefdieren vandaan komen? In het algemeen slechts van andere laboratoria die dierproeven nemen, proefdierfokkerijen of van een dierenhandelaar, die een vergunning op grond van de wet op de dierenbescherming bezit. Men wil het betrekken van dieren van niet geregistreerde handelaren tegengaan en zo het stelen van dieren voor de verkoop voorkomen.

Een belangrijk element vormen in het voorontwerp de voorschriften ten aanzien van verdoving of narcose en zo nodig het na afloop van de proef doden van het proefdier, teneinde pijn of ernstig ander ongemak bij het dier te voorkomen. Grote waarde wordt gehecht aan het fokken van proefdieren van uniforme kwaliteit. Dan kan men namelijk met kleinere aantallen volstaan, omdat de uitslag van de proef zekerder is en herhaling daarvan overbodig wordt.

Voor het eerst is op reglementering van die proeven aangedrongen in 1880 bij de behandeling van de artikelen 254 en 455 van het Wetboek van Strafrecht.

Jong Afrika tegen de kwakzalverij

Wie slikt die onzin?

TERWIJL IN NEDERLAND sommigen zich uitsloven om een wettelijke basis te vinden voor de kwakzalverij klinken in de jonge Afrikaanse republieken de banbliksems tegen kwakzalverijpraktijken, die daar terecht worden gezien als grote gevaren voor de volgsgezondheid. Het doet pijnlijker aan te bedenken, dat nog niet zo lang geleden Nederlandse jeneverstokers in West-Afrika hun oude klare verkochten met een etiket, waaruit moest blijken dat het zo'n voortreffelijk geneesmiddel was tegen een menigte van kwalen...

HET REVOLUTIONAIRE STAATSHOOFD van Zanzibar, Abeid Karoemo, zei enige tijd geleden op een bijeenkomst waar ook toverdokters aanwezig waren: Houdt op met jullie zwarte kunst. Toveraars zijn niet gewenst in Zanzibar. Wat jullie doen heeft geen nut voor de maatschappij.

MAAR DE TOVERDOKTERS beschikken over machtige wapens in Afrika. Daarvan getuigt een Oost-Afrikaanse legende over het ontstaan van de pygmeeën. Zij zouden in hun groei zijn gestuit, nadat zij een toverdokter hadden bespot... In heel Afrika wemelt het trouwens van de verhalen van mensen, die op geheimzinnige wijze verdwijnen en, op de wijze van de Atheense handwerkslieden in Shakespeare's Midzomernachtsdroom, in dieren worden veranderd. Waarom? Omdat zij zich het misnoegen van een machtige toverdokter op de hals hebben gehaald!

MAAR, LEZEN WIJ in een artikel in De Graafschapsbode, sommige toverdokters worden geleidelijker moderner. Zij laten zich nu liever „Moeti-mannen” (medicijnmannen) noemen, maar hun eeuwenoude kwakzalverij is niet veel veranderd.

Er worden nog altijd geneesmiddelen gebrouwen voor elke kwaal uit kruiden, gemalen beenderen van dieren, slangehuid, vleermuisvleugels en leeuwevet. Het enige verschil is, dat het spul nu wordt geleverd in aantrekkelijke flesjes en doosjes.

In Zuid-Afrika bestaat zelfs een onofficiële toverdokters-vakvereniging, die ten doel heeft, de prijzen en de werkuren te stabiliseren en recepten uit te wisselen.

Brouwsels uit de rimboe

DE MINISTER VOOR de Volksgezondheid van Zambia, Ditton M'Wiinga, heeft de medicijnmannen gevraagd, de geheimen van hun middelen uit de rimboe te openbaren en er wordt een wetenschappelijk onderzoek ingesteld om vast te stellen, of sommige brouwsels uit de rimboe kunnen worden gebruikt om de moderne geneeskunde vooruit te brengen, zegt de minister. Een van de voornaamste deskundigen van de Moeti-geneesmiddelen in Afrika is een blanke Zuidafrikaander, Louis Alter. Te Johannesburg drijft hij een bloeiend postorderbedrijf, dat Moeti-geneesmiddelen verkoopt aan zwarte toverdokters.

In de steden is de concurrentie zwaar. De toverdokter van de moderne tijd heeft afstand gedaan van zijn traditionele dracht, bestaande uit dierenhuiden en rammelende beenderen. Hij draagt een goed gesneden kostuum, adverteert in plaatselijke bladen, houdt er een kantoor op na, geeft een schriftelijke cursus voor Moeti-studenten en rijdt, als het hem goed gaat, in een mooie wagen.

Met een dozijn vrouwen

ER ZIJN AFRIKAANSE toverdokters, die fortuin hebben gemaakt. Een van hen is Khotso Sethoentsa, die miljonair is. Hij woont in een paleis in Zuid-Afrika, bezit een dozijn vrouwen en naar eigen zeggen een fortuin aan diamanten.

Tweehonderd verkopers brengen in geheel Zuid-Afrika zijn waren aan de man. Zijn tarieven zijn hoog. Ze lopen van 30 tot 200 pond sterling, maar toch heeft hij een lange wachtlijst. Sethoentsa biedt het geheim van het eeuwige leven aan voor wat hij „een armzalig miljoentje” noemt, maar hij heeft moeilijkheden, waartegen zelfs zijn zwarte kunst niets vermag. Kortgeleden eiste de fiscus 9.000 pond aan achterstallige belasting van hem. Sara Masjele is de rijkste Sangoma (toverdokteres) van Afrika. Zij draagt kleren van Dior, een kapsel à la Pompadour en kostbare juwelen. Zij stelt menige mannequin in de schaduw.

Sara's specialiteit zijn verbroken liefdesbetrekkingen en die zijn er meer dan genoeg onder de moderne Afrikaanse tieners. Sara Masjele wijst ook

HET WEEKBLAD REVU publiceerde onlangs een artikel over een koffiedikmeneer, Maurice Woodruff. Deze heer zei, dat hij het gevoel had drie ogen te hebben. Daarop reageerde een lezer, de heer A. Wieggers uit Den Helder naderhand als volgt:

Hoe evidente oplichters er toch altijd weer in slagen een rijk met kaviaar belegde boterham te verdienen, is mij als onderbetaald boekverkoper een raadsel. Ik heb 4 ogen (ik draag een bril) maar mijn toekomst is heel gewoontjes. Wat bezorgt zo'n man nu zijn succes? Is hij schaamteloos, kan 't hem niet schelen dat miljarden hem voor gek verslijten zolang een tiental rijke imbecielen hem met cheques om de oren wapperen, gelooft hij zelf wat hij beweert? „Onzichtbare geesten beïnvloeden ons lot”, verkondigt hij. Wat een kul. Wie slikt die onzin? Kennelijk genoeg mensen. Ik ken niets deprimerenders dan succesverhalen over oplichters, besluit de inzender in Revu.

Klokkenmysterie van Rijssen werd opgelost

IN HET SEPTEMBERNUMMER van ons blad hebben wij een en ander vermeld over het „klokkenmysterie van Rijssen”. Het mysterie deed zich voor ten huize van de familie Seppenwoolde. Velen hebben er zich in de afgelopen zomermaanden mee bezig gehouden en er werden vermoedens geuit over geheimzinnige stralen, mysterieuze krachten, de invloed van de tv-zender Markelo, de magische werking van een uit het Verre Oosten afkomstig beeldje...

Het mysterie blijkt niets anders dan bedrog te zijn, lezen wij thans in het Nieuwsblad van het Noorden. Het zoontje van de familie Seppenwoolde, dat in die periode ziek in de huiskamer lag, blijkt het mysterie te hebben opgezet, vermoedelijk om wat afleiding te hebben. Hij heeft zijn daad bekend tegen de bekende Engelse illusionist David Berglas.

Berglas, die te Hengelo optrad, maakte van de gelegenheid gebruik om het geheimzinnige huis in Rijssen, dat ook hem intrigeerde, van nabij te gaan bekijken. Ook ondervroeg hij daarbij de familieleden. Toen David bij zoontje Erik was beland en hem vroeg waarom hij de wijzers had verbogen in plaats van of hij het had gedaan, trapte de jongen in de val. Hij had het gedaan, zei hij, omdat hij het leuk vond.

Berglas deed niets bovennatuurlijks

BERGLAS, DIE ENGELSE illusionist, (entertainer noemt hij zichzelf) die zoveel opzien heeft gebaard bij zijn optreden in de televisieserie van de Vara, Opus 13 heeft in oktober een toernee door ons land gemaakt. Hij trad daarbij in dertien verschillende plaatsen op en begon op vrijdag de dertiende in de kleine zaal van het Concertgebouw te Amsterdam. Hij deed enige nummers, die ook nogal opzien hebben gebaard bij hun uitzending door de televisie, waarbij nu eenmaal een groot publiek meekijkt, dat heel weinig theatervoorstellingen van illusionisten en goochelaars heeft meegemaakt en veel zaken voor zoete koek slikt, die in werkelijkheid uitgekookte en zorgvuldig geprepareerde nummers vormen. Waarvan de geheimen uiteraard niet worden geopenbaard! Bijna zo streng als het ambtsgeheim van de dokter of het biechtgeheim van de priester bewaart de goochelaar het geheim van zijn verbazingwekkende trucs.

Ja, trucs. Na afloop kwam David Berglas nog even voor het voetlicht om de volle zaal te vertellen: Het waren allemaal trucs of beïnvloeding. Er was niets „bovennatuurlijks” bij. En ook hypnose werd niet gebruikt! Voor een scherpziende toeschouwer was het wel duidelijk, dat hij bij de vrijwilligers, die Berglas zich na veel vijven of zessen zogenaamd geheel willekeurig uitkoos, een paar helpers waren.

Dansende tafel

ZO KON HIJ de tafel laten dansen, een zeer spectaculair nummer, dat hij uitvoerde, zoals hij zeide omdat het een nummer is waarover zo druk wordt gesproken. Hij liet een meisje

op een plank bijna zweven, hij trapte op een voetafdruk en iemand sprong op met een van pijn verwrongen gezicht. Berglas deed ook net alsof hij iemand had gehypnotiseerd — maar dat moet een helper zijn geweest.

De wonderlijkste vraag uit het publiek kwam van een oude dame, die vroeg of Berglas haar weggelopen hondje op kon sporen.

U kunt uw hondje even goed vinden als ik, antwoordde de Engelsman. Het is vrijdag de dertiende, dus probeert u het eens!

Zenerkaarten

IEMAND, DIE OP het toneel staat en dan beweert, dat hij de gedachten kan lezen van mensen in de zaal noemde Berglas „a cheater and a liar”, een bedrieger en een leugenaar. En hij vertelde toen van de proeven van prof. Rhine van Duke University in Noord-Carolina in de Ver. Staten, die misschien iets van paragnosie heeft aangetoond. De heer Berglas had namelijk de z.g. Zenerkaarten gebruikt bij een truc op het toneel. Deze Zenerkaarten — met een ster, een vierkant, een cirkel, een kruis en een dubbele golflijn — werden gebruikt bij de zich over een reeks van jaren uitstreckende proeven van prof. Rhine om na te gaan of de mens in staat is gedachten te lezen. Heel erg overtuigend zijn die proeven niet geweest.

In het boek van de Engelse psychiater Donald West, *Psychical Research Today*, dat onder de titel *Paranormale Verschijnselen* bij Loghnum Slaterus te Arnhem is uitgekomen (prijs f 8,90) worden in hoofdstuk 5 de proeven van Rhine uitvoerig behandeld. Rhine schudde een pak Ze-

nerkaarten en nam ze daarna een voor een af. De proefpersonen moesten raden welke kaart hij in de hand had. Het hele pak bestond uit 25 kaarten, vijf van elke soort. Aan het hoofdstuk in het vertaalde boek van Donald West heeft de heer G. Zorab een addendum toegevoegd over het paragnostische schoolonderzoek van de Nederlander J. G. van Busschbach, dat op slot van zaken nogal teleurstellend is afgelopen.

Klokkenmysterie

Vervolg van blz. 3

Hoewel velen ook in bedrog en opzet geloofden, kon dit nooit worden bewezen. Hoewel de klokkewijzers altijd afbraken of terug waren gelopen als de kleine Erik alleen in de kamer was geweest, dacht niemand dat hij ervoor verantwoordelijk was. Gedacht werd eerder aan de mogelijkheid dat 't iets te maken had met de helderziendheid van mevrouw Seppenwoolde.

Ondanks de bekentenissen zijn de ouders van Erik, die volgens Berglas niet op de hoogte waren van de praktijken van Erik en dus volkomen te goeder trouw, nog niet helemaal overtuigd. Zij vragen zich nog af hoe het mogelijk was dat de wijzers eenmaal verbogen werden, toen de familie elders op vakantie was. Maar hierop zal wel nooit antwoord komen.

Arts J. W. H. D. Uitterdijk hield lezing

NAAR WIJ VERNAMEN heeft ons — steeds actieve — lid, de arts J. W. H. D. Uitterdijk, na beëindiging van zijn specialisatie tot dermatoloog, weer meer tijd ter beschikking gekregen voor de strijd tegen de kwakzalverij.

Tot dit doel heeft hij op 27 oktober j.l. voor de Academische Kring Bunnik in Figi te Zeist een lezing over de bezwaren tegen de parapsychologie als wetenschap gehouden onder de titel: *Parapsychologie — de wetenschap, die „er naast” is?*

Naar wij hopen kan in één van de volgende nummers van ons Maandblad een verhandeling van zijn hand over dit onderwerp worden tegemoet gezien.

JONG AFRIKA TEGEN DE KWAKZALVERS

Vervolg van blz. 3

winnende paarden aan bij de courses! Maar zij zal ook, tegen een passend honorarium, klanten adviseren over de beste manier om zich binnen het kader van de wet van een lastige schoonmoeder te ontdoen.

Vele Afrikanen, die naar de steden zijn getrokken, houden vast aan het gebruik van hun stam en vragen de raad van toverdokters als ze werk willen hebben, of willen trouwen en om volledig beschermd te worden tegen heksen en demonen.

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, *Arts* te Hilversum, *Voorzitter*; E. Mijnaerends, *Tandarts* te Amsterdam; Mevr. J. W. J. Vermeulen te Haarlem, *Secretaresse*; L. Brest te Amsterdam, *Penningmeester*; Mr. J. E. Goudsmit, *Kantonrechter* te Haarlem; J. J. Aukema, *Dierenarts* te Steenwijk; Mr. J. D. van den Berg, *Rechter* te Arnhem; J. E. Buitter, *Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid* te Zwolle; P. L. Stal, *Arts* te 's-Gravenhage; J. van Baak, *Dermatoloog* te Utrecht; J. M. de Haas, *Tandarts* te Heemstede; mej. drs. P. H. van Marle, *Apotheker* te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, *Inspecteur van Politie* te Arnhem; J. Noord te A'dam en M. Paulissen te Voorburg.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7,50 voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7,50 voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.